

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ยุคหลังโควิด-19

Small-Size Primary School Educational Resources Management Strategies in Post-Covid-19 Era

กติกา พฤกจันทร์, วรณรี ปานศิริ และทอง ทองภูเบศร์

Khatika Pruekjan, Wannaree Pansiri and Thanong Thongphubate

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์^{1,2,3}

College of Management Innovation Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

*Corresponding author, email: khatika.pru@rmutr.ac.th

Retrieved;03-06-2024; Revised ;18-09-2024 Accepted; 31-07-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 และ (2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 และ (3) เพื่อประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 โรงเรียน แหล่งข้อมูลวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การวิจัยคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัย

ผลการวิจัย (1) ด้านการประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 โดยภาพรวมสภาพแวดล้อมภายในมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ เป็นจุดแข็ง สภาพแวดล้อมภายนอกมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ เป็นโอกาส (2) ด้านการสร้างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่าประกอบด้วย 6 กลยุทธ์หลัก 12 กลยุทธ์รอง และ 20 วิธีการดำเนินการ และ (3) ด้านการประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่า มีความถูกต้อง เป็นประโยชน์ เหมาะสม และเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง และให้การรับรองกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษา ;โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ; ยุคหลังโควิด-19

Abstract

This research has three objectives: (1) to assess the necessary educational resource management needs of small-size primary schools in the post-COVID-19 era, (2) to develop strategies for managing educational resources in these schools, and (3) to evaluate and validate the strategies for educational resource management in small-size primary schools in the post-COVID-19 era.

This research is a mixed-method study. The sample group consisted of 375 schools. Data sources included administrators from small-size primary schools, and data were collected using questionnaires. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Priority Needs Index. In the qualitative research, seven key informants participated in focus group discussions, and the data were analyzed using inductive content analysis.

The research findings revealed that (1) in assessing the necessity of managing educational resources in small-size primary schools in the post-COVID-19 era, there was generally a low level of internal necessity; however, there were strengths observed. Externally, the necessity was also low, presenting opportunities. (2) In creating the strategies for managing educational resources in small-size primary schools in the post-COVID-19 era, it was found that there were 6 main strategies, 12 secondary strategies, and 20 operational methods. (3) In evaluating and validating the strategies for managing educational resources in small-size primary schools in the post-COVID-19 era, it was determined that they were accurate, beneficial, appropriate, and feasible for practical implementation, thus certifying the strategies for managing educational resources in small-size primary schools in the post-COVID-19 era.

Keywords: Small-Size Primary School; Educational Resources Management; Strategies; Post-Covid-19 Era

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันเกิดขึ้นรวดเร็ว โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันเพื่อป้องกันความเสียหายและรับมือวิกฤตโรคภัย เช่น COVID-19 (ทิพย์วรรณ สุพิเพชร, 2566) การศึกษาจึงต้องพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นในยุคปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นพลเมืองโลกที่ดี โดยโรงเรียนต้องเน้นทักษะชีวิตและการเรียนรู้สำคัญ ครูและบุคลากรต้องพัฒนาวิธีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Narinruk et al., 2023) การแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบต่อการศึกษา โดยผู้เรียน 1.38 พันล้านคนได้รับผลกระทบจากการปิดสถานศึกษา การเรียนการสอนต้องปรับตัว เช่น การเรียนออนไลน์และการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร การบริหารโรงเรียนต้องใช้แนวทางสื่อสารและเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย

และจิตใจของครูและนักเรียน (ยุทธชาติ นาหอม, 2564) สถาบันการศึกษาต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบันและเตรียมเพื่ออนาคต โดยมีผลกระทบ 3 ด้านหลัก คือ สังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดชีวิตวิถีใหม่ ได้แก่ การดำรงชีพปัจจุบัน การเรียนการสอน และการบริหารภาวะวิกฤติ อีกทั้งการออกแบบการศึกษาใหม่ใน 4 ด้าน คือ การบริหาร การจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล และความสัมพันธ์ชุมชน (เทียน ทองแก้ว, 2563) อย่างไรก็ตาม การบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบที่ยังอิงกับการกระจายอำนาจของกระทรวงศึกษา โดยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นเรียน การสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากร การบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบและการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วน การบริหารงานทั่วไปและวิชาการที่เน้นวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการศึกษาในยุคดิจิทัล รวมถึงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นอกจากนี้ยังมีการวางแผนสำรวจความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ (Saychuay, Pechrpuang, & Sungkaowsuttirak, 2022; Praphatsarang, Jantarak, & Pheasa, 2023; ชัยชนะ ราชไชย และ จิรวัดณ์ วรุณโรจน์, 2564; รัฐพงษ์ มั่นต่อ และ หยกแก้ว กมลวรเดช, 2564) เหล่านี้มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน และการส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ จึงจำเป็นต้องพัฒนากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในยุคหลังการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (Saychuay, Pechrpuang, & Sungkaowsuttirak, 2022)

การเปลี่ยนแปลงของสังคมและชีวิตประจำวันส่งผลโดยตรงต่อการจัดการทรัพยากรในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารโรงเรียนขาดการสนับสนุนในการระดมทรัพยากรและกังวลเรื่องข้อกฎหมาย จึงต้องส่งเสริมให้โรงเรียนมีศักยภาพในการระดมทรัพยากรและสร้างความเข้าใจเพื่อความยืดหยุ่นในการใช้ทรัพยากร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในไทยประสบปัญหาขาดแคลนครูและคุณภาพการศึกษา ทำให้การผลิตและพัฒนาครูเป็นจุดเน้น โดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ข้อเสนอเชิงนโยบายคือการส่งเสริมให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีศักยภาพและความยืดหยุ่นในการระดมและใช้ทรัพยากร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา แม้จะมีต้นทุนต่อหัวสูง ครูจำกัด และงบประมาณน้อย (รัฐพงษ์ มั่นต่อ และหยกแก้ว กมลวรเดช, 2564) โรงเรียนเหล่านี้มีทรัพยากรจำกัด ทำให้การบริหารงานวิชาการได้รับผลกระทบ แม้การบริหารทรัพยากรเป็นระบบสำคัญในการจัดการโรงเรียน สถานการณ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในปัจจุบันมีความสำคัญและท้าทาย ทรัพยากรที่จำกัดทำให้ต้องจัดการอย่างสมเหตุสมผลเพื่อให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ ความท้าทายหลักคือการจัดการงบประมาณที่จำกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ และเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดหาและใช้ทรัพยากรเพิ่มเติม (ชัยชนะ ราชไชย และจิรวัดณ์ วรุณโรจน์, 2564) การจัดการบุคลากรที่มีจำนวนน้อยและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำกัด ทำให้โรงเรียนไม่สามารถเสริมสร้างทรัพยากรให้ตอบสนองต่อความ

ต้องการและสภาพแวดล้อมที่หลากหลายของนักเรียนและชุมชนได้เต็มที่ การจัดการเทคโนโลยีและข้อมูลทางการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายสูงและยากต่อการบำรุงรักษา ปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการบริหารจัดการและการเรียนการสอน ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการด้านความพอเพียง ความเสมอภาค และคุณภาพ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสมศ. เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและเครื่องมืออุปกรณ์ รวมถึงการขาดแคลนครู ดังนั้น การประเมินความต้องการในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในยุคหลังโควิด-19 จึงมีความสำคัญ เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคหลังโควิด-19

การพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรการศึกษาอันประกอบไปด้วยทรัพยากรด้านบุคคล การเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งทรัพยากรการศึกษาเหล่านี้จะเป็นสื่อกลางที่จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมการบริหารการศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ (ปรีชา คัมภีรปกรณ์, 2545) จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรการศึกษา ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธ ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษา มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแลบำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการของสถานศึกษาและเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์และภารกิจ สามารถจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้ตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าการบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนั้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกล โดยเฉพาะมีสภาพที่ค่อนข้างจะขาดแคลนด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ครูผู้สอน ด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกณฑ์การจัดสรรทรัพยากรที่ผ่านมา จัดสรรตามขนาดของโรงเรียน หรือตามจำนวนนักเรียน ดังนั้น จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนงบประมาณ บุคลากร ครู และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนี้ล้วนแต่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนทั้งสิ้น สอดคล้องกับรายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชนของสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพด้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือ ทรัพยากรการศึกษา ที่นำไปใช้เพื่อการจัดการศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการศึกษาสูงย่อมส่งผลให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรการศึกษาต่ำมักมีคุณภาพในการจัดการศึกษาต่ำไปด้วย ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายให้โรงเรียนประถมศึกษาสามารถระดมทรัพยากรการศึกษาได้ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วแต่ด้วยสภาพที่ตั้งและบริบทของชุมชนท้องถิ่นที่มีความขาดแคลน ทำให้การระดมทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กไม่สามารถทำได้ตามเป้าหมาย ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารทรัพยากรการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่เน้นศึกษาในด้านสภาพปัญหาหรือความต้องการทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก รวมถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการระดมทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ยังไม่พบการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรจะศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 เพื่อให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรการศึกษา อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ได้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางดำเนินการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ทั่วประเทศถือว่ามีความไม่พร้อมทั้งทรัพยากรด้านบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม โดยกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้สภาวะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งจะต้องบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ให้สอดคล้องกับทิศทาง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ โดยให้มีกลยุทธ์บริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่บูรณาการและครอบคลุมเชื่อมโยงได้ในทุกฝ่ายงาน ดังนั้นเพื่อให้การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาวิจัยเพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 เพื่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืน นำไปสู่การสร้างผู้เรียนที่มีคุณสมบัติพร้อมเป็นพลเมืองโลกในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19
3. เพื่อนำประเมินและรับรองกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความทางวิชาการ งานวิจัย คุชกรีนินท์ ตลอดจนการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้

Reddy et al. (2023) นำเสนอระบบบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งประกอบด้วย การเก็บรวบรวม ประมวลผล และแจกจ่ายข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ โดยมีสามกระบวนการสำคัญ: 1) การวางแผนและจัดเก็บทรัพยากร 2) การสนับสนุนการเรียนการสอน และ 3) การตรวจสอบและประเมินการใช้ทรัพยากรเพื่อปรับปรุงระบบ ในขณะที่ Glewwe et al. (2021) กล่าวว่าหลังการแพร่ระบาดของ COVID-19 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กควรเน้นการประหยัดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือวางแผนและตัดสินใจ เช่น การเปรียบเทียบการเงิน การวางแผนหลักสูตร และระบบสนับสนุนการตัดสินใจ การสื่อสารระหว่างทีมงานทางการเงินและการศึกษาช่วยให้การวางแผนและปรับปรุงทรัพยากรมีประสิทธิภาพ แนวคิดใหม่นี้เน้นการประหยัดและเพิ่มประสิทธิภาพในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร และการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกัน COVID-19

ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า Saychuay, P., Pechruang, S., & Sungkaowsuttirak, S. (2022) ได้อธิบายว่า การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้มักมีทรัพยากรที่จำกัด ไม่ว่าจะเป็นบุคลากร งบประมาณ หรืออุปกรณ์การเรียนรู้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรเหล่านี้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ ชัยชนะ ราชไชย, & จิรวัดณ์ วรคุณโรจน์. (2564) อธิบายว่า การบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความสำคัญ เพราะเป็นการจัดการให้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดถูกใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านการสอน การเรียนรู้ และการพัฒนานักเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์การเรียนรู้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการศึกษาได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Wannasomporn, S., Sichomphoo, C., & Boonyarug, S. (2023) ที่ได้

กล่าวว่าการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้มักมีทรัพยากรจำกัด ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และอุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการสนับสนุนการพัฒนานักเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และรัฐพงษ์ มั่นต่อ, & หยกแก้ว กมลวรเดช. (2564) ได้กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสำคัญเนื่องจากมีผลต่อการพัฒนาทักษะและความรู้ของเด็ก โรงเรียนขนาดเล็กมักมีทรัพยากรที่จำกัด การบริหารทรัพยากรอย่างเหมาะสมจึงช่วยให้โรงเรียนสามารถให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

ในส่วนของนักวิชาการต่างประเทศ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการบริหารทรัพยากรการศึกษา พบว่า Ayoro, R. A., Onyeike, V. C., & Ihechi, F. J. (2023) ได้อธิบายว่าการบริหารทรัพยากรการศึกษามีความสำคัญเนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยให้ระบบการศึกษาดำเนินไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Ebirim, P. U., Abraham, N. M., & Meenyinikor, J. N. (2023) ที่อธิบายว่าการบริหารทรัพยากรการศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จของการศึกษา โดยทรัพยากรที่มีการบริหารอย่างเหมาะสมจะช่วยให้สถาบันการศึกษามอบหมายการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ Glewwe, P., Siameh, C., Sun, B., & Wisniewski, S. (2021) อธิบายว่า ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กคือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาได้เต็มศักยภาพ นอกจากนี้ Reddy, N., Manogna, N., & Shivani, S. (2023) ได้อธิบายว่า ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรการศึกษา คือ การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางการศึกษา โดยช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Saychuay et al. (2022) ศึกษาผลกระทบการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตการศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี 1 โดยเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการสำรวจสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากร ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการบริหารทรัพยากรโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ.

Ayoro et al. (2023) ศึกษาการบริหารทรัพยากรการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและประสิทธิภาพการทำงานของครูในโรงเรียนมัธยมรัฐเดลต้า ไนจีเรีย พบว่าการบริหารทรัพยากรที่ดีช่วยปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้พัฒนากิจกรรมการบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ.

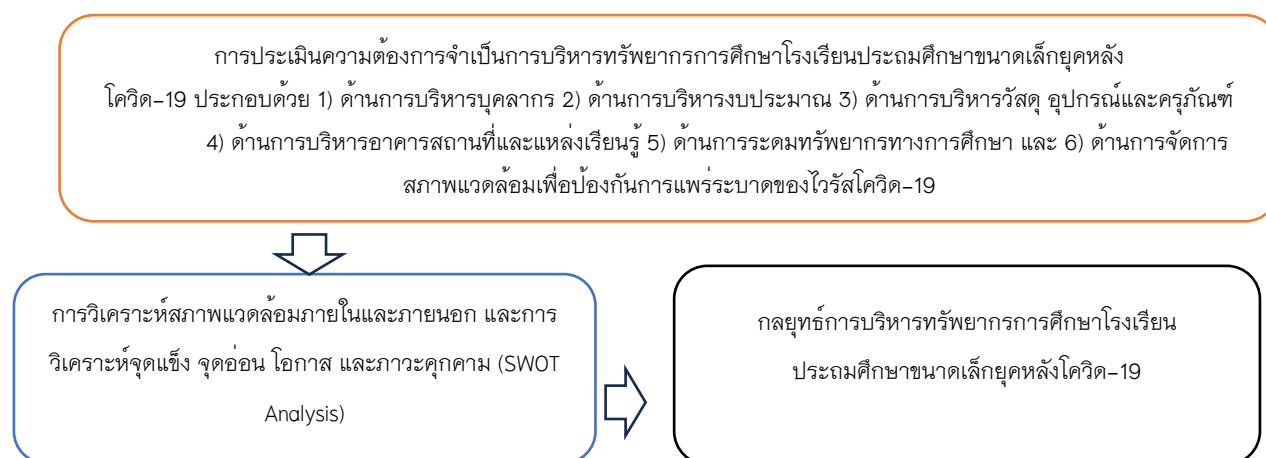
Ebirim et al. (2023) ศึกษาการบริหารทรัพยากรการศึกษาในรัฐอิมโอ ประเทศไนจีเรีย โดยพบว่าการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพช่วยบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ผลการวิจัยนี้สามารถนำมาใช้

พัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

Reddy, N., Manogna, N., & Shivani, S. (2023) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Educational Resource Management System (ERMS) กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยเรื่องนี้ คือ คณะอาจารย์ นักศึกษา และผู้ดูแลระบบ/การจัดการ การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เน้นการพัฒนาระบบการจัดการทรัพยากรการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางการศึกษา ผลการวิจัยเรื่องนี้เป็นระบบการจัดการทรัพยากรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและช่วยลดค่าใช้จ่ายในด้านการบริหารจัดการและเปลี่ยนจากการบริหารจัดการเอกสารด้วยมือเป็นการอัตโนมัติ การบริหารทรัพยากรการศึกษาในบทความนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยต่อไปโดยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรการศึกษา ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษามาจากแนวคิดที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดระบบการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (Reddy, et al., 2023) แนวคิดการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กภายหลังจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ของ Glewwe, et. al. (2021) แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็น ของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562) และแนวคิดทฤษฎีกลยุทธ์การจัดการ ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) เพื่อนำมากำหนดร่างกลยุทธ์ 4 ด้าน คือ กลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) และกลยุทธ์เชิงรับ (WT) จากแนวคิดทั้งหมดผู้วิจัยได้บูรณาการและนำมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (mixed method research) แบบลำดับขั้น (sequential design) อย่างเท่าเทียมกัน (equivalent status design) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Johnson and Onwuegbuzie, 2004; Creswell and Clark, 2011) โดยมีวิธีการตามระเบียบวิธีวิจัย ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา วิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 และสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ประสงค์ของการบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19

ขั้นตอนที่ 3 การร่างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 จากวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้วยการใช้การคำนวณค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 การประเมินความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และรับรองกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 5 การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ฉบับสมบูรณ์

1. การประเมินความต้องการจำเป็น ด้วยแบบสอบถามที่มีค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวัด (IOC) ≥ 0.50 และค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.978

2. การวิเคราะห์ SWOT โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคด้วยดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$ Index) และใช้ตาราง TOWS matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษา

3. การยืนยันกลยุทธ์ ด้วยการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาและประเมินกลยุทธ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน ที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์เฉพาะด้าน

4. การนำเสนอกลยุทธ์ ด้วยการจัดทำรายงานที่ประกอบด้วยชื่อกลยุทธ์ หลักการและความสำคัญ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบ แผนภาพการนำไปใช้ ปัจจัยความสำเร็จ และประโยชน์ที่ได้รับ

เครื่องมือในการวิจัยรวมถึงแนวคำถามการสนทนากลุ่มและร่างกลยุทธ์ โดยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าเพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูล (ชานาญ ปาณวงค์, 2563).

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 375 คน เกี่ยวกับสถานภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 35-45 ปี (47.5%) รองลงมาอายุ 46-55 ปี (26.7%) อายุไม่เกิน 35 ปี (19.2%) และอายุมากกว่า 56 ปี (6.7%) ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา (54.9%) และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา (45.1%) ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาโท (93.6%) รองลงมาคือปริญญาตรี (5.9%) และปริญญาเอก (0.5%) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10-20 ปี (41.3%) รองลงมาคือน้อยกว่า 10 ปี (28.0%) ช่วง 21-30 ปี (23.7%) และมากกว่า 30 ปี (6.9%) ส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนที่มีนักเรียน 81-120 คน (58.1%) รองลงมาคือ 41-80 คน (36.8%) และ 1-40 คน (5.1%)

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ด้านต่าง ๆ ตามลำดับ 1) การบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.409$, $SD = 0.613$) 2) การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.351$, $SD = 0.609$) 3) การบริหารบุคลากร มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.335$, $SD = 0.644$) 4) อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.289$, $SD = 0.645$) 5) การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.097$, $SD = 0.738$) และ 6) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.079$, $SD = 0.786$) ในส่วนของผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่า 1) การบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.624$, $SD = 0.527$) 2) การบริหารบุคลากร มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.569$, $SD = 0.508$) 3) การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.544$, $SD = 0.591$) 4) อาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.532$, $SD = 0.567$) 5) การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.435$, $SD = 0.615$) 6) การระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.435$, $SD = 0.675$)

ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่า องค์ประกอบรายด้านและรายตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคลากรโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.050$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 6 (S6) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับ

งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.036$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 2 (S2) และ (2) การมอบหมายงานให้แก่บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้ ความสามารถ ตามความถนัด และความต้องการมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.053$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 7 (S7) 2) ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.050$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 6 (S6) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานการเงินและงบประมาณรองรับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.048$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 4 (S4) และ (2) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานการเงินและงบประมาณมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.048$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 4 (S4) 3) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.054$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 8 (S8) 4) ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ ข้อมูลความต้องการการใช้และความเพียงพอของอาคารเรียนอาคารประกอบ และแหล่งเรียนรู้ภายในมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.057$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 9 (S9) และ 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.049$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 5 (S5) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพของบุคลากรมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.035$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 1 (S1) (2) นโยบายการเว้นระยะห่างทางสังคมของบุคลากรและผู้เข้ามาติดต่อมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.049$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 4 (S4) (3) มาตรการคัดกรองสุขภาพทุกคน บริเวณจุดแรกเข้าไปในโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.057$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 9 (S9) และ (4) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.042$) เป็นจุดแข็งลำดับที่ 3 (S3)

องค์ประกอบรายด้านและรายตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดอ่อน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ การสำรวจข้อมูลความต้องการการเงินและงบประมาณในการจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.059$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 7 (W7) 2) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.067$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 4 (W4) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การกำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์เพื่อจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.060$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 6 (W6) และ (2) การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการนำไปใช้เพื่อจัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.058$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 8 (W8) 3) ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.058$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 8 (W8) เมื่อ

พิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหา พัฒนา และใช้อาคารสถานที่ และแหล่งเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.060$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 6 (W6) และ (2) การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.060$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 6 (W6) 4) ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.079$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 1 (W1) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การจัดหาเงินรายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.078$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 2 (W2) (2) ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.064$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 5 (W5) และ (3) ช่องทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.079$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 1 (W1) และ 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มีตัวบ่งชี้ คือ สื่อการเรียนการสอนออนไลน์กรณีนักเรียนขาดเรียน ลาป่วยมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.072$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 3 (W3)

ผลการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคของการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 พบว่า องค์ประกอบรายด้านและรายตัวบ่งชี้ที่เป็นโอกาส ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคลากรโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.050$) เป็นโอกาสลำดับที่ 5 (O5) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมายและแผนงานเกี่ยวกับบุคลากรตามนโยบายต้นสังกัดอย่างชัดเจนมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.056$) เป็นโอกาสลำดับที่ 7 (O7) และ (2) การจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรตามนโยบายต้นสังกัดอย่างชัดเจนมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.038$) เป็นโอกาสลำดับที่ 1 (O1) 2) ด้านการบริหารงบประมาณโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.050$) เป็นโอกาสลำดับที่ 5 (O5) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การวางแผนกำกับติดตามดูแลการใช้จ่ายเงินและงบประมาณให้บรรลุตามนโยบายของต้นสังกัดมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.050$) เป็นโอกาสลำดับที่ 5 (O5) (2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชี รายรับ-รายจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบันมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.047$) เป็นโอกาสลำดับที่ 3 (O3) 3) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.067$) เป็นโอกาสลำดับที่ 11 (O11) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบันมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.068$) เป็นโอกาสลำดับที่ 12 (O12) 4) ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified}$

= 0.058) เป็นโอกาสลำดับที่ 8 (O8) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบันมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.058$) เป็นโอกาสลำดับที่ 8 (O8) (2) เครือข่ายแหล่งเรียนรู้กับชุมชน และองค์กรภายนอกมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.060$) เป็นโอกาสลำดับที่ 10 (O10) (3) แหล่งเรียนรู้ออนไลน์มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.051$) เป็นโอกาสลำดับที่ 6 (O6) 5) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.049$) เป็นโอกาสลำดับที่ 4 (O4) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.041$) เป็นโอกาสลำดับที่ 2 (O2) และ (2) เครือข่ายกับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือหน่วยงานด้านสุขภาพอื่น ๆ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ($PNI_{modified} = 0.047$) เป็นโอกาสลำดับที่ 3 (O3)

องค์ประกอบรายด้านและรายตัวบ่งชี้ที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคลากร พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลสารสนเทศบุคลากรอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบันมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.069$) เป็นอุปสรรคลำดับที่ 5 (T5) 2) ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ พบว่า มีตัวบ่งชี้ คือ เครือข่ายในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.098$) เป็นอุปสรรคลำดับที่ 1 (T1) 3) ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.079$) เป็นจุดอ่อนลำดับที่ 4 (T4) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) การประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และครุภัณฑ์จากหน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้จัดการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.088$) เป็นอุปสรรคลำดับที่ 2 (T2) (2) ระดมทุนจากชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหา ปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง ($PNI_{modified} = 0.086$) เป็นอุปสรรคลำดับที่ 3 (T3)

ผลการวิจัยการสร้างและนำเสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ผู้วิจัยสร้างและนำเสนอกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ด้วยการใช้กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงป้องกัน กลยุทธ์เชิงแก้ไขและกลยุทธ์เชิงรับ ตามจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคข้างต้น ได้กลยุทธ์ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

กลยุทธ์	ประเภทกลยุทธ์	วิธีการ
การแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน บริหารทรัพยากรบุคคล	กลยุทธ์หลัก กลยุทธ์เชิงรุก	ใช้แรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรในการจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการศึกษาหลังโควิด-19
การจัดการประชาสัมพันธ์ และขอรับการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์	กลยุทธ์รอง กลยุทธ์เชิงแก้ไข	ระดมทุนจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการจัดหาปรับปรุง ซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้สนับสนุนการศึกษาในสถานการณ์หลังโควิด-19
การใช้เทคโนโลยีเป็น สื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์	กลยุทธ์เชิงป้องกัน	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนกระบวนการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการ ข้อมูลบัญชีการเงิน	กลยุทธ์เชิงรับ	นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการข้อมูลบัญชีการเงิน บัญชี รายรับ-รายจ่ายอย่างถูกต้องตามระเบียบและเป็นปัจจุบันเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างเรียบร้อย

ด้วยการปรับใช้กลยุทธ์เหล่านี้ตามจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียน จะช่วยให้การบริหารทรัพยากรการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพในยุคหลังโควิด-19 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้ดีขึ้น โดยมีการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นในสถานะที่มีความไม่แน่นอนจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหลังโควิด-19 เน้นไปที่ด้านการบริหารบุคลากร พบว่าโรงเรียนมอบหมายงานให้บุคลากรได้ปฏิบัติตามความรู้และความสามารถตามความถนัดของแต่ละบุคคล ตามนโยบายและสภาพแวดล้อมอย่างไรก็ตาม โรงเรียนมีข้อจำกัดในงบประมาณ แต่ก็มีจุดแข็งที่ผู้บริหารสามารถจัดการให้แม่นยำ และมีโอกาสในการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน เช่นการแต่งตั้งคณะกรรมการและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลบุคลากร นอกจากนี้ยังมีการจัดการงบประมาณและการจัดหาทรัพยากรอย่างเหมาะสมเพื่อสนับสนุนการศึกษา โดยมองเห็นความสำคัญในการสร้างเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ในที่สุดการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและการให้ความสำคัญกับสุขภาพและการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นจุดประสงค์หลักของโรงเรียนในช่วงนี้ โดยเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชนและรัฐบาลท้องถิ่น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยระดับการเชื่อมโยงและการสื่อสารที่ดีที่สุดจะเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในยุคนี้

จากสภาพภายในสภาพปัจจุบันในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กหลังจากโควิด-19 เช่นการจัดการงบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่เรียนรู้มีความสำคัญมากในการรักษาสภาพปัญหาเพื่อให้การศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดเรียงลำดับด้านต่างๆ เพื่อสรุปสภาพปัจจุบันเป็นประโยชน์มาก เราจะเริ่มด้วยด้านที่มีความสำคัญสูงสุดลงมาจนถึงด้านที่สำคัญน้อยสุด ได้แก่ 1. การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยต้องการการจัดการและนโยบายที่เข้มงวดในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ภายในโรงเรียน 2. การจัดการงบประมาณ ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยต้องการการปรับเปลี่ยนและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในสถานการณ์ที่ซับซ้อนนี้ 3. การจัดการบุคลากร ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยต้องการการบริหารจัดการและการปรับปรุงการจัดทำนโยบายที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 4. การจัดการวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยต้องการการวิเคราะห์และการสร้างนโยบายที่มีประสิทธิภาพในการจัดหาและการใช้วัสดุและอุปกรณ์ และ 5. การจัดการอาคารและสถานที่เรียนรู้ ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุด โดยต้องการการวางแผนและการจัดการใหม่

จากสภาพภายนอกสภาพปัจจุบันในการบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในยุคหลังโควิด-19 ส่วนใหญ่มีความยุ่งยากและความท้าทายที่สูง โดยมีความสำคัญของปัญหาแต่ละด้าน ได้แก่ 1. การบริหารงบประมาณ การวางแผนและควบคุมการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพมีความยุ่งยาก เนื่องจากสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมากโดยเฉพาะการวางแผนกำกับและติดตามการใช้จ่ายเงินและงบประมาณตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด 2. การจัดการสภาพแวดล้อม ความสำคัญของการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดต้องเป็นไปอย่างรอบคอบและมีความต้องการมาก 3. การบริหารบุคลากร การจัดการการประชุมและมอบหมายงานตามนโยบายต้นสังกัดอย่างชัดเจนมีความยุ่งยากและความสำคัญที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก 4. การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ การจัดการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์อย่างระบบมีความยุ่งยากและความสำคัญที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก และ 5. ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ของระบบมีความยุ่งยากและความสำคัญที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

การใช้กลยุทธ์ที่กล่าวถึงเพื่อบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในยุคหลังโควิด-19 เหมาะสมและเป็นไปได้เนื่องจากมีการศึกษาและวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของโรงเรียนที่แจ่มแจ้งให้เห็นถึงความต้องการและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนในสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น การวางแผนและการดำเนินงานตามกลยุทธ์เหล่านี้จะมีประโยชน์สำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนให้เติบโตและปรับตัวในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น สถานการณ์ของโรงเรียนที่ต้องจัดการด้วยเร่งด่วน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและเติบโตไปอย่างยั่งยืนในยุคที่ท้าทายจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กลยุทธ์นี้จะเป็นประโยชน์กับงานในลักษณะต่อไปนี้ เช่น 1) การเพิ่มความสามารถในการจัดการทรัพยากรบุคคลด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคลจะช่วยเสริมสร้างการเข้าใจและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการบุคลากร เช่น การจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและความเข้าใจในการจัดการบุคลากรในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรค 2) การจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานการเงินและงบประมาณที่รองรับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะช่วยให้โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม และ 3) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน การสนับสนุนและพัฒนากิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอนออนไลน์จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินการสอนและเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องแม้แต่ในสถานการณ์ที่มีการปิดโรงเรียนชั่วคราว อย่างไรก็ตามในการใช้กลยุทธ์นี้ให้ส่งผลดีและเป็นประโยชน์ควรจะต้องมีการเตรียมการ เพื่อให้การใช้กลยุทธ์เหล่านี้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะของบุคลากรในการนำกลยุทธ์มาใช้งาน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการปรับใช้กลยุทธ์ และการติดตามและประเมินผลการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับ Hans (2020) ที่ได้ศึกษา พบว่า โควิด-19 เชิญกับระบบการศึกษาด้วยวิกฤตใหม่ ความปรกติใหม่ควรเป็นอย่างไรสำหรับคนรุ่นใหม่ ประเทศต่าง ๆ สามารถใช้นวัตกรรมเพื่อฟื้นฟูและสร้างการกลับมาที่ดียิ่งขึ้นได้ และยูเนสโก พบว่า การสนับสนุนผู้เรียน ครู รัฐบาล และผู้บริหารควรเน้นความร่วมมือ ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางเพศ วิกฤตนี้เป็นโอกาสในการเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยใช้เครื่องมือดิจิทัล ความยืดหยุ่น และการปรับตัว ซึ่งสำคัญสำหรับอนาคตของคนรุ่นใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

"กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19"

หลักการและความสำคัญ คือ การบริหารทรัพยากรการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและประสานงานในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโควิด-19 เพื่อให้การศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ซึ่งการบริหารทรัพยากรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่น

วัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ คือ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรการศึกษา และเพื่อให้การเรียนรู้สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ

องค์ประกอบของกลยุทธ์ คือ การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ การจัดการสภาพแวดล้อม

วิธีการนำกลยุทธ์ไปใช้ คือ วางแผนและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ จัดทำแผนการปฏิบัติและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จัดการและติดตามการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์ตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้

กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก ที่เป็นกลยุทธ์เชิงรุก คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล และ 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ การจัดการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ 2) เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ 3) กลยุทธ์เชิงรับ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลบัญชีการเงิน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดแข็ง อันดับที่ 1 คือ การให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพของบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่เป็นจุดอ่อน อันดับที่ 1 คือ ช่องทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ตัวบ่งชี้ที่เป็นโอกาส อันดับที่ 1 คือ การจัดการประชุมและจัดทำคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายงานให้แก่บุคลากรตามนโยบายต้นสังกัดอย่างชัดเจน และตัวบ่งชี้ที่เป็นอุปสรรค อันดับที่ 1 คือ เครือข่ายในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ร่วมกับโรงเรียนอื่น ๆ

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ คือ โรงเรียนควรประเมินความต้องการของบุคลากรและนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรบุคคลและการศึกษาต่อไป และให้นำผลการประเมินมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานการจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมกับสถานะปัจจุบันของโรงเรียน

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19 ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์หลัก ที่เป็นกลยุทธ์เชิงรุก คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทรัพยากรบุคคล และ 4 กลยุทธ์รอง ได้แก่ 1) เป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ การจัดการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ 2) เป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการปฏิสัมพันธ์ 3) กลยุทธ์เชิงรับ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลบัญชีการเงิน

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ คือ โรงเรียนควรพัฒนากลยุทธ์ที่ใช้ประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการข้อมูลและทรัพยากร และควรสร้างกรอบนโยบายที่ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อสนับสนุนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษา

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า กลยุทธ์นี้ชื่อ "กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยุคหลังโควิด-19" มีหลักการและความสำคัญ คือ การบริหาร

ทรัพยากรการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวและประสานงานในสถานการณ์ที่มีการระบาดของโควิด-19 เพื่อให้การศึกษาสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย ซึ่งการบริหารทรัพยากรการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างยืดหยุ่น มีวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ คือ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรการศึกษา และเพื่อให้การเรียนรู้สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ มุ่งองค์ประกอบของกลยุทธ์ คือ การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ การจัดการสภาพแวดล้อม มีวิธีการนำกลยุทธ์ไปใช้ คือ วางแผนและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ จัดทำแผนการปฏิบัติและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จัดการและติดตามการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์ตามความเหมาะสมและความเป็นไปได้

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ คือ ศึกษารายละเอียดข้างต้น และจัดทำเอกสารสรุปผลการวิจัยและกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรการศึกษา เพื่อแบ่งปันและสร้างความเข้าใจในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำไปใช้ และเผยแพร่ผลการวิจัยและกลยุทธ์ผ่านช่องทางออนไลน์และการประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและสนับสนุนจากสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยในประเด็นต่อไป คือ การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการทรัพยากรและการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างนโยบายและแผนที่เหมาะสมเพื่อการจัดการทรัพยากรและการศึกษาในสถานการณ์หลังโควิด-19

เอกสารอ้างอิง

- ชัยชนะ ราชไชย, & จิรวัฒน์ วรณโรจน์. (2564). ความต้องการจำเป็นในการบริหารทรัพยากรทาง
การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต
1. *ศึกษาวารสารศึกษาศาสตร์*, 8(2), 206-217.
- ชำนาญ ปาณาวงศ์. (2563). *ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: จากแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพย์วรรณ สุพิเพชร. (2566). นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาในอนาคต. *วารสารนวัตกรรม
การจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(2), 471-480.
- เทือน ทองแก้ว. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการ
แพร่ระบาด COVID-19. *วารสารคุรุสภาวิทยากร*, 1(2), 1-10.
- ยุทธชาติ นาค่อม. (2564). การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่. *การประชุมวิชาการนำเสนอ
ผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14*. 1208-1217

- รัฐพงษ์ มั่นต่อ และหยกแก้ว กมลวรเดช. (2564). แนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(10), 223–238.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. 2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬา.
- Ayoro, R. A., Onyeike, V. C., & Ihechi, F. J. (2023). PRINCIPALS' EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT AND TEACHERS' JOB PERFORMANCE IN PRIVATE SECONDARY SCHOOLS IN DELTA STATE, NIGERIA. *European Journal of Education Studies*, 10(9).
- Ebirim, P. U., Abraham, N. M., & Meenyinikor, J. N. (2023). EXTENT OF EDUCATIONAL RESOURCES MANAGEMENT IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN IMO STATE, NIGERIA: IMPLICATIONS FOR TERTIARY EDUCATIONAL GOALS ACHIEVEMENT. *SAPIENTIA FOUNDATION JOURNAL OF EDUCATION, SCIENCES AND GENDER STUDIES*, 5(2).
- Glewwe, P., Siameh, C., Sun, B., & Wisniewski, S. (2021). School resources and educational outcomes in developing countries. *The Routledge Handbook of the Economics of Education*, 218–252.
- Hans d'Orville. (2020). COVID–19 causes unprecedented educational disruption: Is there a road towards a new normal? *Springer*, 49, pp. 11–15.
- Narinruk, P., Peantunyakorn, S., & Thummarat, P. (2023). The Causal Relationship Model of Factors Affecting Effectiveness of World–Class Standard Schools in the Northeastern Region of Thailand. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(2), 1–19.
- Praphatsarang, A., Jantarak, S., & Pheasa, A. (2023). การศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน. *MCU Haripunchai Review*, 7(4), 16–32.
- Reddy, N., Manogna, N., & Shivani, S. (2023). Educational Resource Management System (ERMS). *International Journal of Science and Research Archive*, 8(2), 026–029.
- Saychuay, P., Pechrpuang, S., & Sungkaowsuttirak, S. (2022). Strategies for Educational Resource Management of Small Schools under Suratthani Primary Educational Service Area Office 1. *Rajapark Journal*, 16(48), 167–182.